

Vyvěšeno dne: 18. 8. 2026
Svěšeno dne: 1. 9. 2026

Miroslava Richterová

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Lenky Krupíkové v právní věci žalobkyně: **Mgr. Adriana Mokráčková**, bytem Plavnice 491, Kamenný Újezd, zast. JUDr. MgA. Michalem Šalomounem, Ph.D., advokátem, se sídlem Bráfova tř. 770/52, Třebíč, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2026, č. j. SPU 479477/2025, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2026, č. j. 6 A 15/2026 - 34,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj, pobočka Prachatice (dále též „krajský pozemkový úřad“), rozhodnutím ze dne 28. 8. 2025, č. j. SPU 283444/2025 (dále jen „rozhodnutí o pozemkových úpravách“), schválil podle § 11 odst. 4 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úradech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“), návrh na komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území Vlachovo Březí a v navazující části katastrálního území Chlumany.

[2] Žalovaný shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobkyně směřující proti rozhodnutí o pozemkových úpravách jako opožděné.

II.

[3] Žalobkyně se proti napadenému rozhodnutí bránila žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který věc v záhlaví uvedeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“) postoupil Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

[4] Městský soud dospěl k závěru, že k projednání a rozhodnutí této věci je v souladu s § 7 odst. 2 s. ř. s. místně příslušný Krajský soud v Českých Budějovicích, neboť o ní v prvním stupni rozhodoval Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj, jehož sídlo se nachází v obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích. Uvedenému soudu tudíž věc postoupil. Městský soud přihlédl zejména k tomu, že podle § 2 odst. 1 a 4 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o Státním pozemkovém úřadu“), v oblasti pozemkových úprav vykonávají státní správu v prvním stupni krajské pozemkové úřady. Současně poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014-58 (dále též „usnesení rozšířeného senátu“), v němž byla otázka místní příslušnosti krajského soudu posouzena obdobně.

III.

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí proti napadenému usnesení kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., respektive podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje napadené usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatelka především namítá, že městský soud nesprávně posoudil otázku místní příslušnosti, protože nezohlednil povahu napadeného rozhodnutí, proti němuž žaloba směřovala. Přestože stěžovatelka nepopírá, že v prvním stupni rozhodoval Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj, pobočka Prachatice, má za to, že městský soud měl při posouzení své místní příslušnosti přihlédnout k povaze napadeného rozhodnutí, které se týkalo opožděnosti podaného odvolání. Měl tudíž zohlednit účinky, které napadené rozhodnutí samostatně vyvolávalo, jelikož v něm byla řešena pouze otázka posouzení včasnosti jejího odvolání. Městský soud se namísto toho omezil na mechanické použití § 7 odst. 2 s. ř. s., navzdory skutečnosti, že napadené rozhodnutí zapříčinilo faktickou nemožnost věcného přezkumu stěžovatelkou vznesených odvolacích námitek.

IV.

[7] Žalovaný ponechal posouzení otázky místní příslušnosti správních soudů na rozhodnutí Nejvyšším správním soudem.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud předesílá, že přestože stěžovatelka v kasační stížnosti alternativně uplatňuje kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., respektive podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., s ohledem na skutečnost, že předmětem přezkumu je usnesení, kterým městský soud věc postoupil k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Českých Budějovicích, nepřichází v úvahu kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., pod který lze podřadit toliko vady spočívající v nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení (srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2011, č. j. 2 As 15/2011 - 111). V nyní souzené věci tak vzhledem ke kasační argumentaci stěžovatelky připadá v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[11] Spornou otázkou zde je, zda k projednání a rozhodnutí nynější věci je před správními soudy místně příslušný Městský soud v Praze nebo Krajský soud v Českých Budějovicích.

pokračování

[12] Podle § 7 odst. 2 věty první s. ř. s., *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv tobo, kdo se u soudu domáhá ochrany.*

[13] Podle § 7 odst. 6 věty první s. ř. s., *není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému.*

[14] Podle § 2 odst. 4 zákona o Státním pozemkovém úřadu, *jako orgán prvního stupně rozhoduje ve správním řízení krajský pozemkový úřad jakožto vnitřní organizační jednotka Státního pozemkového úřadu podle územní působnosti; o odvolání proti jeho rozhodnutí rozhoduje ústředí, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.*

[15] Podle § 2 odst. 6 zákona o Státním pozemkovém úřadu, *Státní pozemkový úřad zřizuje pro výkon své působnosti pobočky krajských pozemkových úřadů, jejichž územní působnost odpovídá území jednoho nebo více okresů. Tyto pobočky rozhodují v řízení o pozemkových úpravách podle zákona č. 139/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jako orgány prvního stupně. Není-li pobočka pro dané území zřízena, rozhoduje krajský pozemkový úřad. O odvolání proti rozhodnutí pobočky rozhoduje ústředí.*

[16] Z právě citovaných ustanovení je na první pohled zřejmé, že místní příslušnost soudu prvního stupně (krajského či městského) se ve správním soudnictví určuje podle sídla správního orgánu, který o věci rozhodoval v prvním stupni. Toto pravidlo má své logické a pro účastníky řízení praktické opodstatnění. Jeho cílem je na rozdíl od stavu účinného do 1. 1. 2013 územně rozložit agendu správních soudů tak, aby byly rovnoměrněji zatížené a mohly lépe naplňovat ústavní imperativ rychlosti a efektivnosti řízení obsažený v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (viz důvodová zpráva k zákonu č. 303/2011 Sb.).

[17] V nynější věci rozhodoval o komplexních pozemkových úpravách Krajský pozemkový úřad pro Jihočeský kraj, pobočka Prachatice, jako správní orgán prvního stupně v souladu s výše citovaným § 2 odst. 4 a 6 zákona o Státním pozemkovém úřadu. Sídlo uvedené pobočky se nachází v obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích. Pokud lze tedy krajský pozemkový úřad a jeho pobočky pro účely posouzení místní příslušnosti soudů ve správním soudnictvím ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. považovat za správní orgány prvního stupně, je k projednání a rozhodnutí této věci v souladu s posledně uvedeným ustanovením místně příslušný právě Krajský soud v Českých Budějovicích.

[18] Jak upozornil již městský soud v napadeném usnesení, otázkou, zda lze s ohledem na zákonné ukotvení krajských pozemkových úřadů a jejich poboček jakožto „pouhých“ vnitřních organizačních jednotek Státního pozemkového úřadu ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o Státním pozemkovém úřadu tyto považovat za správní orgány prvního stupně ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., se Nejvyšší správní soud zabýval také ve shora zmíněném usnesení rozšířeného senátu č. j. Nad 288/2014-58. Městský soud postupoval v souladu se závěry vyslovenými v posledně uvedeném usnesení, a dospěl proto k závěru o místní příslušnosti Krajského soudu v Českých Budějovicích.

[19] Stěžovatelka však zastává názor, že by měla být při určení místní příslušnosti konkrétního správního soudu příslušného k projednání a rozhodnutí nynější věci vzata v úvahu povaha přezkoumávaného rozhodnutí, jelikož v důsledku jeho vydání byl fakticky znemožněn věcný přezkum jejích odvolacích námitek.

[20] Uvedené argumentaci však Nejvyšší správní soud přisvědčit nemůže. Pro věc relevantní § 7 odst. 2 s. ř. s. nespojuje otázku určení místně příslušného správního soudu pro řízení o žalobě (proti rozhodnutí správního orgánu) s tím, zda přezkoumávané rozhodnutí je meritorní (tedy posuzuje věc samotnou) či nikoliv. Je tomu tak proto, že ať již je předmětem přezkumu v řízení o žalobě meritorní rozhodnutí správního orgánu či toliko (soudně přezkoumatelné) rozhodnutí, kterým se nerozhoduje v meritu věci (jako je tomu v nynějším případě, v němž se jedná o rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro opožděnost), není a nemůže být pro posouzení správnosti závěrů přijatých správním orgánem o rozhodných sporných otázkách (zde tedy o tom, zda stěžovatelka podala odvolání proti rozhodnutí o pozemkových úpravách včas či nikoliv) právně významné, který konkrétní krajský soud se touto spornou otázkou bude zabývat.

[21] Jak již uvedeno výše, primárním účelem a smyslem pravidla obsaženého ve shora citovaném § 7 odst. 2 s. ř. s. (s účinností od 1. 1. 2013), podle kterého se určení místně příslušného soudu odvíjí od sídla správního orgánu prvního stupně, je to, aby se v obdobných případech, jako je ten nynější, kdy by v důsledku sídla odvolacího správního orgánu v Praze měl být místně příslušný městský soud, předešlo jeho přetížení (viz Důvodová zpráva k zákonu č. 303/2011 Sb.). Z tohoto úhlu pohledu se tudíž jeví bez významu rozlišovat, jaká je povaha napadeného rozhodnutí a že jím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí o pozemkových úpravách pro jeho opožděnost.

[22] Nejvyšší správní soud se přesto zabýval tím, zda lze učinit o sporné otázce určení místní příslušnosti městského soudu jiný než výše vyslovený závěr s ohledem na skutečnost, že napadené rozhodnutí, kterým se řeší výlučně otázka včasnosti podaného odvolání proti rozhodnutí o pozemkových úpravách, podle ustálené judikatury zdejšího soudu netvoří s uvedeným rozhodnutím jeden celek.

[23] Nejvyšší správní soud přitom již ve své rozhodovací činnosti řešil případy, v nichž se jednalo o posouzení otázky místní příslušnosti krajského (městského) soudu ve věcech, kdy předmětem přezkumu bylo rozhodnutí odvolacího správního orgánu o zamítnutí odvolání pro jeho opožděnost (či nepřípustnost). I v takových případech však nepovažoval za rozhodné, že žalobou napadené rozhodnutí netvoří s tím prvostupňovým jeden celek a místní příslušnost krajského soudu k projednání a rozhodnutí věci určil podle pravidla zakotveného v § 7 odst. 2 s. ř. s. Tedy podle sídla toho správního orgánu, který rozhodoval v prvním stupni (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2021, č. j. 4 As 386/2020 - 21, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2015, č. j. Nad 83/2015-50, nebo i usnesení č. j. Nad 134/2024-38, odst. [15], byť to se danou otázkou zabývalo na půdorysu speciální právní úpravy obsažené v zákoně č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury; závěr vyslovený v odst. [15] je však pro jeho obecnost použitelný i v souzené věci). Jinými slovy, ani skutečnost, že rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro jeho opožděnost netvoří s rozhodnutím o pozemkových úpravách jeden celek ničeho nemění na tom, že je třeba při určení místní příslušnosti krajského soudu vycházet z obecného pravidla zakotveného v opakovaně zmiňovaném § 7 odst. 2 s. ř. s.

[24] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že k projednání a rozhodnutí žaloby v nyní posuzované věci je místně příslušný Krajský soud v Českých Budějovicích (viz bod 8. Přílohy č. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích a přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů), neboť právě v jeho obvodu se nachází sídlo pobočky krajského pozemkového úřadu v Prachaticích, která rozhodovala o komplexních pozemkových úpravách v prvním stupni. Městský soud proto nepochybil, pokud Krajskému soudu v Českých Budějovicích předmětnou věc v souladu s § 7 odst. 6 s. ř. s. postoupil jako soudu místně příslušnému. Za důvodnou proto nelze

pokračování

považovat ani stěžovatelčinu argumentaci, podle níž má být místně příslušným v dané věci městský soud proto, aby jí nebylo znemožněno faktické věcné projednání jejích odvolacích námitek.

[25] Městský soud tedy nepochybil, nezohlednil-li při úvahách o své místní příslušnosti, že předmětem posouzení v napadeném rozhodnutí byla výlučně otázka včasnosti stěžovatelčina odvolání proti rozhodnutí o pozemkových úpravách. Postupoval zcela v souladu s § 7 odst. 2 s. ř. s., jakož i s výše citovanou ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není naplněn.

VI.

[26] Kasační stížnost není pro vše výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[27] O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne věcně a místně příslušný Krajský soud v Českých Budějovicích v rozhodnutí o žalobě, a to podle pravidel o náhradě nákladů řízení o žalobě samotné (§ 60 s. ř. s., tedy zásadně podle procesního úspěchu účastníků řízení o žalobě). Řízení o kasační stížnosti proti usnesení řešícímu otázku místní příslušnosti je totiž „vnořeno“ do řízení o žalobě (viz odst. [50] rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022 - 30).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2026

L. S.

Mgr. Petra Weissová v. r.
předsedkyně senátu